

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

w sprawie M. F.
oskarżonego o czyny z art. 191 § 2 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron
w dniu 23 kwietnia 2026 r.,
skargi obrońcy oskarżonego
od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 24 października 2025 r., sygn. akt IX Ka 1051/25,
uchylającego wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie
z dnia 27 maja 2025 r., sygn. akt XIV K 9/23 i przekazującego sprawę
Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania,
na podstawie k.p.k.

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić skargę;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania skargowego obciążyć oskarżonego.**

UZASADNIENIE

M. F. został oskarżony o to, że w dniu 3 kwietnia 2019 r. przy ul. P. w W. stosował groźbę bezprawną w celu wywarcia nacisku na procesy motywacyjne L. K. i zmuszenia go do zwrotu wierzytelności w kwocie 240.000 zł na rzecz P. 1. sp. z o.o., tj. o czyn z art. 191 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie wyrokiem z dnia 27 maja 2025 r., sygn. akt XIV K 9/23 uniewinnił oskarżonego M. F. od popełnienia zarzucanego mu czynu (pkt I), zaś kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa (pkt II).

Od powyższego wyroku apelacje wnieśli prokurator i pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego.

Sąd Okręgowy w Warszawie, wyrokiem z dnia 24 października 2025 r., sygn. akt IX Ka 1051/25 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie do ponownego rozpoznania

Skargę od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego zarzucając mu naruszenie art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k. – poprzez uchylenie wyroku sądu I instancji i przekazanie w całości sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd odwoławczy pomimo braku wystąpienia przesłanki warunkującej takie rozstrzygnięcie.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu - Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonego okazała się niezasadna, wobec czego podlegała oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 539a § 3 k.p.k. podstawą do wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania jest wyłącznie naruszenie przepisu określonego w art. 437 k.p.k. albo wystąpienie uchybienia wymienionego enumeratywnie w treści art. 439 § 1 k.p.k. Tak więc rozpoznanie skargi ogranicza się do zbadania, czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 k.p.k. albo czy sąd odwoławczy

uchylił wyrok mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 § 1 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego, względnie, czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.).

Tym samym niedopuszczalne jest, aby Sąd Najwyższy w trybie art. 539a k.p.k. badał merytorycznie prawidłowość przeprowadzonej kontroli odwoławczej w aspekcie uchybień podniesionych w apelacji, jak również zasadność uchybień stwierdzonych przez sąd odwoławczy (zob. postanowienie SN z dnia 13 września 2022 r., V KS 15/22; postanowienie SN z dnia 12 stycznia 2022 r., IV KS 64/21; postanowienie SN z dnia 28 stycznia 2022 r., II KS 29/21; postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2022 r., V KS 36/21).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, wskazać należy, że sąd odwoławczy nie dopuścił się naruszeń, o których mowa w art. 539a § 3 k.p.k., a przede wszystkim obraży art. 437 § 2 k.p.k. i art. 454 § 1 k.p.k., na które we wniesionej skardze powołuje się obrońca oskarżonego.

Sąd Okręgowy w Warszawie w uzasadnieniu wyroku wyraźnie wskazał, że wydaniu orzeczenia reformatoryjnego wobec oskarżonego M. F. sprzeciwiał się zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sąd odwoławczy podniósł, że przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocena materiału dowodowego daje podstawy do skazania oskarżonego, wskazał również, że sąd I instancji winien w oparciu o zgromadzone dowody zbadać całokształt okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, przemawiających na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego. Sąd odwoławczy wskazał nadto, że sąd I instancji winien ponownie przesłuchać świadków biorących udział w zdarzeniu oraz wyjaśnić pojawiające się nieścisłości. Zdaniem sądu ad quem, sąd meriti w toku przewodu sądowego dokonał fragmentarycznej i wybiórczej oceny zebranych dowodów, co doprowadziło do błędnego przekonania o braku możliwości przypisania oskarżonemu winy i sprawstwa zarzucanego mu czynu.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, sąd odwoławczy wskazał na zaistnienie uchybień w zakresie przeprowadzonej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, skupiając się na analizie zapisu nagrania rozmowy utrwalonej przez

pokrzywdzonego i treści opinii fonoskopijnej, co skutkowało koniecznością uchylenia wyroku we wskazanym zakresie. Sąd II instancji uznał, że uniewinnienie oskarżonego było wynikiem niepełnej i nieprawidłowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Zawarta w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego argumentacja jednoznacznie wskazuje, że z uwagi na ograniczenie płynące z treści art. 454 § 1 k.p.k., sąd ten nie mógł skazać oskarżonego w instancji odwoławczej.

W rozpatrywanej sprawie został zatem spełniony warunek przyjęty w orzecnictwie Sądu Najwyższego, że możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego lub umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określona w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. (zob. uchwała SN z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18).

Konkludując, sąd odwoławczy wskazał na zaistnienie takich uchybień w zakresie przeprowadzonej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, których istnienie skutkowało koniecznością uchylenia wyroku we wskazanym zakresie. Sąd ten prawidłowo uzasadnił, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego, czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 13 września 2022 r., V KS 15/22; postanowienie SN z dnia 24 stycznia 2025 r., II KS 45/24). W realiach przedmiotowej sprawy stwierdzono zatem wystąpienie przesłanki kasatoryjnej w związku z niemożnością wydania wyroku skazującego ze względu na regułę *ne peius*.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy nie znajdując podstaw do uwzględnienia skargi orzekł o jej oddaleniu, obciążając oskarżonego kosztami sądowymi postępowania skargowego, na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k.

[J.J.]

[a.f.]